

**АКАДЕМИЈА ТЕХНИЧКО-
ВАСПИТАЧКИХ
СТРУКОВНИХ СТУДИЈА -ОДСЕК НИШ
Александра Медведева 20, 18000
Ниш**

**ДРУГИ ИЗВЕШТАЈ О
САМОВРЕДНОВАЊУ
СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА
УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ**

Мај 2024.

Стандард 9

**КВАЛИТЕТ УЏБЕНИКА,
ЛИТЕРАТУРЕ, БИБЛИОТЕЧКИХ И
ИНФОРМАТИЧКИХ РЕСУРСА**

а) Опис тренутне ситуације

Академија, преко своје библиотеке, омогућава студентима свакодневно коришћење уџбеничке и друге литературе, неопходне за савлађивање градива на студијском програму *Управљање отпадом*. При томе се води рачуна да у библиотеци буде довољан број примерака уџбеника за сваки предмет. Понуђени уџбеници у библиотеци су актуелни и њихов садржај прати нова достигнућа у области *Управљања отпадом*. Студенти у анонимној анкети крајем сваког семестра оцењују квалитет уџбеника и рад библиотеке и изражавају своје мишљење о томе да ли наставници поштују правила у погледу обима литературе. Резултати анкете, везани за рад библиотеке, показују да су студенти углавном задовољни радом библиотеке, да библиотека поседује све што им наставници на почетку семестра понуде као потребан материјал за припрему испита.

Настава из сваког предмета је покривена одговарајућим уџбеницима који се могу наћи у библиотеци Одсека Ниш. Сваки наставник овог студијског програма води рачуна о томе да у препорученој литератури за праћење одређеног предмета, сви уџбеници буду доступни у библиотеци у довољном броју примерака (минимално три различита уџбеника). Предметни наставник на почетку наставе упознаје студенте са обавезном и допунском литературом уз помоћ које студенти спремају испите, колоквијуме и припремају семинарске и пројектне радове. Са целокупном литературом неопходном за припрему испита на студијском програму *Управљање отпадом* упознато је и особље библиотеке које заинтересоване студенте обавештава о могућностима њиховог библиотечког изнајмљивања. Такође, све информације везане за уџбенике и други испитни материјал, налазе се на интернет порталу Одсека Ниш, у оквиру спецификације сваког предмета на студијском програму.

Наставници су дужни да што више едукативног материјала у електронском облику (видео-презентације, модели тестова, задаци за решавање, изводи из књига и сл.) учине доступним студентима преко интернет портала Одсека Ниш и платформе Тимс.

Такође, Одсек Ниш, односно Академија, има свој општи акт о уџбеницима, а то је [Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности](#). У складу са тим општим актом, установа систематично прати, оцењује квалитет уџбеника и њихову усклађеност са бројем ЕСПБ бодова. Такође, утврђује минимум стандарда квалитета уџбеника који се користе и које издаје Академија. Када се говори о издавачкој делатности, већ годинама уназад примећује се слаба издавачка делатност Одсека Ниш, односно мали број уџбеничке литературе чији су аутори наставници и сарадници овог Одсека. То се нарочито уочава као проблем при акредитацијама нових и поновних акредитација старих програма јер се у стандардима за акредитацију анализира и та ставка. Без обзира што се овај проблем стално истиче на већима катедри и што су наставници упознати са значајем издавања сопствених уџбеника, за сада нема већег помака по овом питању и то ће бити један од главних задатака у будућем раду свих наставника и сарадника. Један број помоћне уџбеничке литературе на предметима студијског програма *Управљање отпадом*, настао је као резултат активности на пројектима (домаћим и међународним), на којима је установа учествовала, као партнер или носилац.

Одсек Ниш, преко своје библиотечке службе, систематично прати и унапређује структуру и обим библиотечког фонда. Застарели уџбеници и друга учила бивају повучени из наставе и замењени оним новијег издања уз праћење квалитета истих. Библиотечки фонд се попуњава савременом литературом из одговарајућих области, значајним за функционисање студијског програма *Управљање отпадом*. Води се рачуна да студијски програм буде попуњен неопходном литературом, како у квалитативном тако и у квантитативном погледу. Библиотека поседује богат библиотечки фонд из области управљања отпадом: 1399 библиотечких јединица ([Листа библиотечких јединица релевантних за студијски](#)

[програм](#)) намењен студентима студијског програма Управљање отпадом. Библиотечки фонд се и константно квалитативно и квантитативно допуњава. Библиотека такође поседује потпуну опрему за квалитетан рад.

Поред коришћења књижног фонда школске библиотеке, путем стабилне и дугогодишње сарадње са бројним библиотекама и другим институцијама од значаја за образовање академског и научног подмлатка, студентима Одсека Ниш је омогућено и коришћење књижног фонда осталих библиотека путем међубиблиотечке позајмице (Народна библиотека Србије у Београду, Универзитетска библиотека "Никола Тесла" у Нишу, итд.). У току претходне године Одсек Ниш Академије је у сарадњи са Универзитетском библиотеком „Светозар Марковић“ из Београда организовала предавање на тему: „Претраживање научних извора информација, вредновање научног рада, цитати, индекси, ауторско право и плагијаризам“, коме су присуствовали студенти, сарадници, асистенти и професори са целе Академије (сва три одсека).

Библиотека представља важну научно-истраживачку јединицу, и од користи је наставницима, асистентима, сарадницима у настави и студентима Одсека Ниш. На раду у библиотеци Одсека Ниш је ангажован један библиотекар са високим образовањем и један књижник. Број запослених у библиотеци, као и врста и ниво њихове стручне спреме усклађени су са стандардима за пружање ове врсте услуга. Запослени у библиотеци су компетентни и мотивисани за рад са студентима и спремни да студентима пруже помоћ у проналажењу литературе и претраживању база података. Стручност и мотивисаност особља библиотеке и рачунског центра, континуирано се прати и оцењује у оквиру студентске анкете, где се оцењује рад стручних служби Одсека Ниш.

Студенти се систематски упознају са начином рада у библиотеци и рачунском центру. Просторије намењене за смештај библиотечног фонда, архивског и осталог електронског материјала, а нарочито студентске читаонице, смештене су у одговарајућем делу зграде како би студентима, наставном и ненаставном особљу, и осталим корисницима пружиле адекватне услове за рад. Библиотека, читаоница и информатичка учионица у њеном саставу у Одсеку Ниш, раде сваког радног дана од 08-16 часова. Сви битни детаљи везани за рад библиотеке (делатности, задаци, послови итд.) регулисани су [Правилником о раду библиотеке](#). У библиотеци је обезбеђен је простор који је опремљен са 3 рачунара, уз обезбеђен приступ интернету, бази књига и часописа КОВSON базе. Сваки наставник, на рачунару који користи такође има обезбеђен приступ Интернету, бази књига и часописа КОВSON базе. У циљу лакшег увида у расположиву литературу и уџбенике, уведен је [Електронски каталог библиотеке НИБИС](#) који студентима и запосленима у Одсеку Ниш, омогућава претраживање расположивог фонда библиотеке путем интернета. Студентска читаоница и рачунске учионице смештене су у просторијама у којима је обезбеђено природно и вештачко осветљење, природна и вештачка вентилација и климатизација и потребни хигијенски и техничко-технолошки услови за несметано учење и развојно-истраживачки рад.

Одсек Ниш је студентима студијског програма Управљање отпадом обезбедио одговарајуће информатичке ресурсе за савлађивање наставног градива. Постојећи број рачунара се перманентно допуњава, како у погледу броја, тако и побољшањима техничких карактеристика. Сходно могућностима, Одсек и цела Академија, одржавају и осавременују постојећу информатичку мрежу, која је у функцији подизања квалитета наставног процеса, научног и стручног усавршавања наставника, асистената, сарадника у настави, студената студијског програма Управљања отпадом.

Студенти студијског програма Управљање отпадом користе шест савремених рачунарских лабораторија, које су опремљене са 128 рачунара и серверима са приступом интернету и још 30 рачунара у осталим лабораторијама. Студентима је свакодневно отворен приступ

Лабораторији за заштиту животне средине, где се налази четири рачунара, за писање мастер радова или других истраживања.

Рад Службе за информационо-комуникациону подршку уређен је [Правилником о безбедности информационо-комуникационог система](#) и јасним упутствима корисницима (доступном на веб страници Академије). Сви корисници услуга Службе за информационо-комуникациону подршку дужни су да поштују прописе Академске мреже Србије. На пословима информационог система у Служби за информационо-комуникациону подршку у Одсеку Ниш ангажован су један извршилац, са високим образовањем, који одржава опрему, стара се о локалној мрежи и интернет презентацији Одсека Ниш. Академија је, у претходном периоду, између два самовредновања, увела студентски информативни систем Студис, који је, уз мање тешкоће на почетку коришћења, умногоме допринео ефикаснијем раду студентске службе и лакшем испуњавању обавеза овере семестра и пријаве испита (између осталог), од стране студената. Студенти сада могу, у сваком тренутку, да провере број кредита, положене испите и др.

Амфитеатар и све учионице за извођење наставе на студијском програму Управљање отпадом опремљени су неопходним дидактичким средствима за извођење савремене наставе (рачунари и видео пројектори), а на свим рачунарима користе се лиценцирани рачунарски програми. Рачунарска и комуникациона инфраструктура и опрема редовно се одржавају и осавременавају. Академија обезбеђује несметано функционисање локалне рачунарске мреже, као дела Академске мреже Србије, која повезује све рачунаре дате на коришћење наставницима, асистентима, сарадницима у настави, службама Одсека Ниш и целе Академије и студентским организацијама. Рачунарска мрежа Академије је прикључена на академску мрежу Србије (АМРЕС) са брзином од 1 Gbps. Због ширења рачунарске мреже Академија је повећала опсег IP адреса (на два пуна опсега) да би систем могао да функционише без проблема. Служба за информационо-комуникациону подршку је 2013. године извршила опремање Сервер сале, где је смештена комплетна мрежна инфраструктура Установе. Сервер сала је урађена по највишим стандардима и обезбеђена је максимална безбедност за раднике ИТ службе и опреме.

б) Анализа и процена тренутне ситуације с обзиром на претходно дефинисане циљеве, захтеве и очекивања

Установа је успоставила добро развијен институционални оквир за праћење и унапређење квалитета уџбеника, литературе, библиотечких и информатичких ресурса кроз правилнике и опште акте Академије. Квалитет библиотечког фонда, запослених у библиотеци, организације рада и доступности библиотечких ресурса је задовољавајући. Библиотечки фонд развија се у складу са потребама студијског програма.

Набавка уџбеника и литературе врши се на захтев предавача и у складу са утврђеним потребама. Студијски програм има и потенцијал за даљи развој библиотечких ресурса (осим у погледу простора, што је свеукупни проблем Академије). Када је у питању однос броја уџбеника и монографија запослених наставника и укупног броја наставника на студијском програму Управљање отпадом, може се закључити да има простора за побољшање.

Што се тиче информатичких ресурса, наставно особље, на годишњем нивоу попуњава анкету у којој изражава своје потребе за новим рачунарима, таблама, пројекторима и осталом опремом која је потребна за квалитетно извођење наставе. Такође, пре почетка школске године, наставно особље Академије попуњава план потреба где се изјашњава о новчаним потребама за потенцијално издаваштво у наредној години, чиме Установа показује подршку наставном особљу за објављивање књига, радова, практикума и слично.

Сагледавајући све анализирани аспекти, оцена је да Стандард 9 потпуно испуњен.

в) Анализа слабости и повољних елемената

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none">✓ Постојање и примена Правилника о уџбеничкој литератури и издавачкој делатности +++✓ Наставни предмети добро су покривени уџбеницима и осталом литературом +++✓ Библиотечки фонд по структури и обиму одговара студијском програму ++✓ Доступност презентација са предавања и вежби на интернет порталу Одсека Ниш и Тимс платформи +++✓ Квалитетна информатичка опрема адекватна потребама извођења наставе ++✓ Библиотечки фонд је доступан студентима од 08 – 16 сати +✓ Увид у расположиву литературу и уџбенике путем интернет портала.✓ Постојање информационог сервиса за студенте СТУДИС (нпр. за праћење остварених ЕСПБ) +++	<ul style="list-style-type: none">✓ Релативно мали број уџбеничке литературе чији су аутори наставници и сарадници Одсека Ниш +++✓ Недовољно предзнање студената о коришћењу КОБSON-а +✓ Ограничени финансијски ресурси за набавку савремене уџбеничке литературе +++✓ Немотивисаност наставника за писање осавремењене уџбеничке литературе +++✓ Ограничени финансијски ресурси за додатно осавремењивање и опремање Академије информатичким ресурсима ++
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none">✓ Обезбеђивање финансијских средстава из других извора за финансирање штампања и издавања уџбеничке литературе чији су аутори наставници запослени на студијском програму +++✓ Повећање броја установа и организација са којима се врши размена публикација, како би библиотечки фонд био што богатији. +✓ Прелазак на систем за претраживање књига COBISS ++✓ Учешће у пројектима којима се могу побољшати информатички ресурси+++✓ Побољшање информационог система стручних служби Академије и Одсека Ниш, посебно сервиса за студенте +++✓ Набавка електронских издања литературе.++	<ul style="list-style-type: none">✓ Измена начина финансирања у наредном периоду може негативно утицати на развијања библиотечких и информатичких ресурса. +++✓ Могућност хакерских напада споља на рачунарски систем Одсека Ниш и целе Академије +++✓ Брзи развој информационо – комуникационих технологија захтева стална улагања у циљу осавремењивања информатичких ресурса+++

г) Предлози за побољшање и планиране мере

- Стимулисање наставника за писање уџбеничке литературе успостављањем модела за квантификовање активности на писању уџбеничке литературе;
- Константна провера покривености предмета уџбеничком литературом на студијском програму;
- Унапређење Правилника о о уџбеничкој литератури и издавачкој делатности;
- Подстицање студената на активније коришћење библиотеке и читаонице;

- Организовање додатних стручних предавања о коришћењу KOBSON-a

д) Показатељи и прилози за Стандард 9

Табела 9.1 [Број и врста библиотечких јединица у Установи.](#)

Табела 9.2 [Попис информатичких ресурса.](#)

Прилог 9.1 [Општи акт о уџбеницима.](#)

Прилог 9.2 [Списак уџбеника и монографија чији су аутори наставници запослени у Установи \(са редним бројевима\).](#)

Прилог 9.3 [Однос броја уџбеника и монографија \(заједно\) чији су аутори наставници запослени у Установи са бројем наставника у Установи.](#)